

Aan: Gemeenteraad
Van: Wethouder Judith Bühler
Datum: 30-06- 2020
Betreft: Acties om tekorten jeugdzorg te beperken:

Bij de behandeling van de 2^e programmarapportage in de ronde is door wethouder Raven toegezegd dat u een memo over de uitvoering van de Jeugdwet ontvangt. In dit memo beschrijven wij de acties om in 2022 een ombuiging van 800.000 euro te realiseren.

Jeugdhulp

Sinds 1 januari 2015 is de jeugdzorg gedecentraliseerd naar de gemeenten. De jeugdzorg omvat preventie, jeugdhulp, kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering. Deze zorg bestaat onder andere uit ambulante hulp, hulp bij crisis, hulp voor verblijf en de inzet van kinderschermingsmaatregelen en jeugdreclassering.

Budget jeugdwet

Sinds de invoering van de Jeugdwet zijn onze uitgaven voor jeugdzorg hoger dan het budget dat wij ontvangen van het Rijk. We hebben de afgelopen jaren reeds diverse maatregelen toegepast om de tekorten te beperken. Deze maatregelen hadden betrekking op de inkoop van de jeugdzorg, de toegang tot de jeugdzorg en de bedrijfsvoering en bestonden uit maatregelen om de gewenste verandering van de jeugdzorg te realiseren, die ook bijdragen aan beperking van de kosten (transformatie).

Centrumregeling

Onze gemeente organiseert de gespecialiseerde jeugdhulp samen met de andere gemeenten in Zuid Limburg. De zorg kopen we in via een centrumregeling, waarbij de gemeente Maastricht fungeert als centrumgemeente. Ook het declaratie-proces wordt door gemeente Maastricht afgehandeld. Op dit moment herijken de gemeenten de strategische inkoopvisie van de jeugdzorg. Naast de subsidiëring van de gecertificeerde instellingen (Bureau Jeugdzorg, William Schrikker en Leger des Heils) willen de gemeenten, ondersteund door een adviesbureau onder de vlag van de VNG, de inkoop vorm geven in vijf segmenten:

1. Behandeling met verblijf: het gaat hier om specifieke behandeling van problemen waarbij het noodzakelijk is dat de jeugdige intramuraal wordt opgenomen. Gelukkig hoeven hier relatief weinig jeugdigen gebruik van te maken en het gaat om zeer gespecialiseerde hulp die om adequate deskundigheid vraagt. Omdat deze hulp weinig voorkomt en hoge kosten met zich meebrengt, willen alle gemeenten in Zuid Limburg deze hulp samen inkopen (dus ook Heerlen, Landgraaf, Voerendaal en Brunssum). De inschrijving voor behandeling met verblijf is nu gepubliceerd met de bedoeling om per 1-1-2022 een nieuw contract af te sluiten. De verwachting is dat dit nieuwe contract een kostenbesparing oplevert. Een deel van de verwachting om in 2022 minder uitgaven te hebben, is hierop gebaseerd.

Steller	:	Marcel Kretzers
Telefoon	:	046-4777684
E-mail	:	marcel.kretzers@sittard-geleen.nl
Cluster	:	Beleid

2. Verblijf als vervanging van thuis: een aantal jeugdigen kan door omstandigheden niet thuis wonen en dan is een voorziening als pleegzorg, leefhuis of instelling nodig. Ook deze vorm van jeugdhulp komt relatief zo weinig voor dat de schaalgrootte van Zuid Limburg nodig is om deze jeugdhulp adequaat in te kopen. Hieraan doen dan ook alle gemeenten mee.
3. Jeugdhulp als dagbesteding: Een aantal jeugdigen heeft gedurende een groot deel van de dag hulp nodig, denk daarbij bijvoorbeeld aan medische kinderdagverblijven. Voor de inkoop van dit segment kunnen gemeenten gebruik maken van het zogenaamde keuzepakket van de centrumregeling. Dit houdt in dat een gemeente ervoor kan kiezen om deze hulp zelf te organiseren. Heerlen, Voerendaal en Landgraaf doen dit door middel van een lumpsumfinanciering aan Jens. Brunssum koopt deze zelf in. Sittard-Geleen heeft er geen gebruik van gemaakt om de hulp zelf in te kopen en heeft via de centrumregeling met de overblijvende 11 gemeenten in Zuid Limburg deze hulp gecontracteerd. De contracten lopen per 1-1-2023 af.
4. Behandeling en begeleiding: In aantal jeugdigen betreft dit het grootste segment. Hierin zitten alle vormen van ambulante hulp en begeleiding. Dezelfde gemeenten hebben al dan niet gebruik gemaakt van het keuzepakket als bij jeugdhulp bij dagbesteding is genoemd.
De contracten voor behandeling lopen tot 1-1-2023 en die van begeleiding tot 1-1-2021 en de laatste worden per 1-7-2021 opnieuw aanbesteed. Wat we zien is dat in dit segment meer dan 200 aanbieders opereren in Zuid Limburg. Steeds meer krijgen gemeenten de behoefte om dit aantal te beperken zodat met een beperkt aantal zorgaanbieders een strategisch partnerschap kan worden gevormd. Dan kan een betere aansluiting bij het voorliggend veld worden gevormd, dan ook kan meer genormaliseerd en gedemedicaliseerd worden, hetgeen in onze overtuiging ook tot een kostenreductie leidt.
5. Crisis: Het segment crisis is zoals de term al zegt bedoeld om kinderen in een crisissituatie te kunnen opvangen. Deze vorm van hulp is ook onderdeel van de centrumregeling, waarvan alle gemeente in Zuid Limburg gebruik maken.

De overwegingen die ons tot nu toe hebben doen besluiten om in de centrumregeling te blijven zijn onder andere:

- Door samen te werken met de gemeenten in Zuid-Limburg behouden we een sterke inkooppositie
- De gezamenlijke koers versterkt de manier waarop we omgaan met hoog gespecialiseerde aanbieders met uniek aanbod of groot marktaandeel.
- Zelf inkopen vraagt om inkoopcapaciteit, contractmanagement en meer inzet van bedrijfsvoering die nu niet voorhanden is. De hiermee gepaard gaande kosten zijn substantieel hoger dan de kosten van de deelname aan de centrumregeling.
- In zijn recente kamerbrief kondigt minister De Jonge een wetswijziging in waarin wordt opgenomen dat jeugdzorgregio's moeten samenwerken op het gebied van inkoop en financiering van zorg. Ook de Norm voor Opdrachtgeverschap van de VNG pleit hiervoor. Zuid Limburg is één van deze regio's.

Samenwerking met aanbieders

Door de grote hoeveelheid aanbieders (c.a. 150 in Sittard-Geleen) is ook voor ons nauwelijks sturing mogelijk op de kwantiteit en de kwaliteit van de jeugdhulp. Daarbij zijn zorgaanbieders commerciële partijen, waardoor er sprake kan zijn van verschillende belangen. Ook wij willen gebruik maken van minder zorgaanbieders. Bovendien willen we met dit beperkte aantal een betere samenwerking (partnership) opzetten. Een belangrijk criterium voor een selectie is dat we een dekkend aanbod hulp hebben en partners voldoende omvang hebben om impact te hebben op te realiseren doelen in het strategisch partnerschap, zodat de kwaliteit van de jeugdzorg goed geborgd is.. De strategische agenda moet (onder andere) gaan over:

- De samenstelling van het aanbod. We constateren een onverklaarbare stijging van duur en intensiteit van arrangementen van 2018 naar 2019. Zo gaat bijvoorbeeld gemiddeld

de duur van het arrangement van “kort” naar “midden” en de intensiteit van “laag” naar “hoog”. Dit leidt tot een grote stijging in uitgaven. Onze begroting is gebaseerd op een bepaalde verhouding, bijvoorbeeld in duur 40% kort, 30% midden en 20% lange arrangementen. De afgelopen jaren is deze verhouding verschoven. We willen vanuit partnerschap over deze verhouding met aanbieders overeenstemming bereiken.

- Transformatie van de jeugdhulp
- Aansluiting bij strategische beleidsvorming

In onze gemeente willen we dus niet wachten totdat de nieuw aanbestedingen van begeleiding en behandeling (segment 4) zijn afgerond, maar we willen nu al onderzoeken hoe en met welke zorgaanbieders we een strategisch partnerschap kunnen vormen. We verwachten dat dit al in 2021 een financieel voordeel oplevert, dat we in 2022 hebben gekwantificeerd als onderdeel van de beoogde ombuiging van de uitgaven.

Gecertificeerde Instellingen

De gecertificeerde instellingen (GI) voeren de kinderschermingsmaatregelen en de jeugdreclassering uit. De grootste GI is Bureau Jeugdzorg Limburg en dan zijn er nog de William Schrikkergroep voor kinderen met een licht verstandelijke beperking (lvb) en het Leger des Heils. Zij voeren uitspraken van de kinderrechter uit en kunnen, rekening houdend met de uitspraak van de rechter, zelf bepalen welke jeugdhulp nodig is. We zien dat er een flinke stijging is van de hulp die de GI's inzetten, terwijl het aantal kinderen dat zij begeleiden, niet substantieel is toegenomen. De toename van 2018 naar 2019 in kosten was van 4,2 miljoen naar 5,1 miljoen euro. Deze cijfers gaan we verder analyseren naar aantal jeugdigen, naar welke aanbieders ze verwijzen, welke arrangementen ze indiceren en hoe lang hun begeleiding duurt. Wij willen met de GI's een overleg initiëren om meer inzicht te krijgen in de achterliggende redenen en hen meer kostenbewust te maken. Tevens willen we ze uitnodigen voor een partnerschap om met elkaar meer sturing op de jeugdzorg te krijgen.

Zicht op zorg

Het groeiend jeugdzorggebruik en de bijhorende kosten maken het nodig dat er nog meer zicht komt op de zorg. Dit geldt voor het zicht op de kosten, de inhoud, de ervaring, de resultaten, de monitoring en de verantwoording over de zorg. Wij willen dit zicht vergroten vanuit door de zorg op casusniveau te monitoren en door op meer geaggregeerd niveau te bezien hoe de jeugdhulp zich ontwikkelt.

Financiële onderbouwing

De hoogte van de ombuiging is een inschatting die we baseren op de bovenstaande acties en een analyse van de uitgaven van 2019. De stijging van de kosten jeugdhulp tussen 2018 en 2019 wordt veroorzaakt door de arrangementen begeleiding individueel, behandeling individueel, pleegzorg en verblijf. Pleegzorg is een gevolg van de bestuurlijke afspraak dat deze doorloopt tot het 21e levensjaar van de jeugdige en kan alleen voor die datum beëindigd worden op verzoek van de jeugdige. Deze is dus niet beïnvloedbaar. Wanneer we de overige 'arrangementen' naar rato verdelen over de € 800.000 ontstaat de volgende verdeling:

Begeleiding individueel	€ 200.000
Behandeling individueel	€ 450.000
Verblijf	<u>€ 150.000</u>
Totaal	€ 800.000